

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

Articulus II. Dissertationis IV. De injustitia in distributione Sæcularium officiorum, & Ecclesiasticorum Beneficiorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

§. XVIII. Dissertationis III.

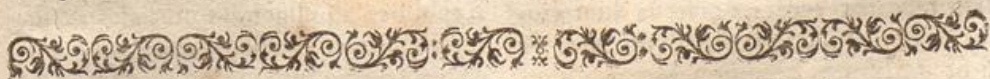
An Magistratus Secularis possit cogere Ecclesiasticos ad vendendum frumentum, ad taxam in venditione servandam, ad non efferendum id extra Provinciam, & an deprehensi egisse contra taxam, aut si extulerint frumentum, possint ab eodem puneri.

553. **R**espondeo ad primum negative cum Pelliz tom. 2. in Manual. Regular. tract. 3. c. 7. n. 125. Dian. p. 1. tract. 2. Resol. 3. contra Juris Consultos, & ex Theolog. Ortiz & Salas Ratio quod coactio sit actus jurisdictionis in eum, qui cogi potest, Magistratus autem secularis caret jurisdictione in Ecclesiasticos. Si tamen foret periculum in mora, quæ non patitur recursum ad superiorem Ec-

clesiasticum, frumentum posset extrahi id sequestrando non vi jurisdictionis, sed ratione instantis periculi titulo justæ defensionis adversus famem.

Respondeo ad secundum, & tertium affirmative ex n. 459. nam similibus legibus Ecclesiastici subjiciuntur quoad vim directivam, secus quoad coactivam. Hinc.

Respondeo ad quartum & quintum negative defectu jurisdictionis.

Articulus II. Dissertationis IV.

De injustitia in distributione Secularium officiorum, & Ecclesiasticorum Beneficiorum.

§. I.

De vitio injustitiæ distributiæ circa Officia seculari.

554. **P**ramitto Primò vitium justitiæ distributiæ oppositum dicitur acceptio personarum, hæc autem est crimen injustitiæ, in quo, in distributione bonorum & onerum communium, aut in jure dicendo, aut in honore ex-

hibendo non attenditur ratio causæ sive motivum justitiæ, sed personæ aliarumque qualitatium ad rem non pertinentium E. g. consanguinitatis, amicitiiæ, divitiarum, munerum, &c.

T t t 3

Vitium

Vitium hoc generaliter habet locum in distributione bonorum communium ac onerum non attentâ proportionem meritorum, & dignitatis membrorum (quam dignitatem, & merita diximus esse motivum justitiæ distributiæ) in conferendis bonis communibus, aut non attentâ proportionem facultatis singulorum in imponendis oneribus, sed plus æquo gravando eos, qui habent minores facultates. Unde non solum opponitur Justitiæ distributiæ, sed etiam commutativæ cum obligatione restitutionis secundum omnes, quando subditi indebitè gravantur; uti & quando Judex in judicijs non servat formam & proportionem inter partes, aut si uni parti proroget causam, non alteri, aut minorem terminum præfigat non ex merito causæ, &c. contra Levit. 19. *non consideres personam pauperis, nec honores, vultum potentis justè judica proximo tuo.* Quam proportionem cum debeat servare erga partes etiam ex Justitia commutativa, fit, ut violando illam teneatur reparare; secus dum violat præcisè Justitiam distributivam: sic si fit distributio bonorum communium, prætermittis dignis, aut dignioribus, his nihil est restituendum, uti nec quando acceptio personarum committitur in distributione honoris non tantum communis, ut in choro, Capitulo, senatu, sed etiam privati in privatis conventibus, ut notavit S. Jacobus C. 2. quia virtus observans quemvis honorat secundum proportionem excellentiæ in bonis facientibus dignum, ergo honorando hunc præ alio magis eccellente in bono digno honore accipit personas, consequenter peccat, non tamen graviter per

se, sive remoto scandalo, odio, contemptu proximi.

Præmitto secundò, quod acceptio personarum specialiter accidat in conferendis officiis secularibus, & Beneficijs Ecclesiasticis, nempe in horum collatione, electione, præsentatione.

§§§. Dico primò acceptio Personarum est peccatum ex genere suo mortale, ita omnes apud Sanch. lib. 2. *Consil. C. 1. dub. 1. n. 9.* potest tamen esse veniale ob parvitatem materiæ contra Abul. Primum patet ex scriptura Jacobi 2. *si autem personas accipitis, peccatum operamini.* Ratio est, quod peccatum injustitiæ sit secundum omnes cum S. Thom. hic q. 59. ex genere suo mortale secundum constabit, ex dicendis.

Dico secundò electio indigni ad officia secularia, nisi parvitas materiæ excuset, est mortalis ex genere suo (nisi si tota Respublica eligit, aut conferat, quod nunquam vel rarissimè fit tunc enim cedit jure suo) quia constitutus à Republica ad eligendos officiales ex Justitia commutativa obligatur ad præcavenda mala Reipublicæ, ergo à fortiori, ne positivè cooperetur malis, sed conferendo officia notabiliter indignis positivè cooperatur. Lug. *Disput. 34. num. 9.* Amplia ad eum, qui habet officium cum jure id gratis renunciandi, aut vendendi si renunciet indigno, au vendat, quia per facultatem renunciandi, vel vendendi constituitur Minister Principis, sed hic non habet jus eligendi indignum, ergo nec, &c. Lugo n. 11.

Dico tertio regulariter eligens ad officia secularia dignum, sive talem, qui communibus periculis, &c. occurrere possit

possit relicto Ministro digniore, qui exactâ suâ diligentia possit respublicas in melius promovere, ac periculis etiam rarioribus obviare, hæcque sagacitate subtiliore prævidere, est peccatum mortale ita communior sententia apud Lugo *n. 13.* cum Less. *lib. 2. c. 32. n. 17.* inquam sententiam ipse Lugo *n. 21.* post multa disputata adversus fundamenta Sanch. & Less. descendit, quod vera sit regulariter loquendo: probatur electores, aut collatores publicorum officiorum, ut Gubernatoris, aut Judicis alicujus Oppidi aut Arcis, quæstoris, Secretarij, Commissarij, &c. tenentur sub mortali ex Justitia commutativa ad impedienda damna Reipublicæ, sed hæc impedire non possunt, nisi Regulariter eligant digniores, quia communiter ij, qui creduntur digni, comperiuntur postea indigni, & negligendo digniores languent litteraria studia, nam homines advertentes non præmiari merita, sinunt torpere ingenia, nullusque curat promereri sibi Rempublicam obsequiis egregiis, hinc aut succrescunt sensim innumera vitia, quæ non possunt non esse grave damnum Reipublicæ. Hoc periculum cessat, dum semel aut iterum dignior postponitur, ergo tunc elector non peccat saltem mortaliter.

556. Infero venditionem officiorum inferiorum esse communiter illicitam, quia facillè indignis, aut minus dignis venduntur, hicque potiùs ad utilitatem propriam, quam in commune bonum administrant hujusmodi officia, Tanner. *Disp. 4. q. 8. n. 23.* Lugo *sect. 3.* bene docens *n. 29.* officia superiora ut Marchionatus, Ducatus, Comitatus, &

similia licitè vendi posse à Principe, quia emptor, ac hujus posteris, quod non minus aptos inferiores officiales sint assumpturi, quam ipse Princeps, sperari posset, & sic caventur incommoda Reipublicæ, quibus non obviatur, dum inferiora officia venduntur.

Infero secundò cum eligens scienter indignum (idem est de vendente aut renunciantem officium indigno) aut cum ignorantia graviter culpabili sit causa totius damni ex mala administratione secuti, tenetur totum damnum resarcire in defectum electi indigni physicè in immediatè causantis damna, quia causa immediatè influens in damnum primo loco obligatur, secundo verò influens mediatè qualiter influit eligens, quod si ipse electus non se ingererit culpabiliter, sed crediderit se sufficientem, prout communiter accidit, tunc elector primo loco tenetur.

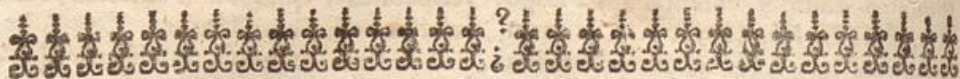
Hæc reparatio damni debetur non omisso digno, aut digniori, quia probabilius est, huic nullum jus strictum competere sed Reipublicæ, cui ex Justitia commutativa Ministri obstringuntur procurare bonum commune Lugo *D. 34. num. 42.* contra aliquos volentes non ex Justitia sed fidelitate esse obligationem eligendi digniorem præ minus digno.

Unde si ex ejusmodi indigni, aut minus digni electione secuta sint iniustæ sententiæ, latrociniæ, &c. damnum est reparandum passis illud. At si exinde secutus sit languor bonarum disciplinarum, litterarum Studium accumulandi opes, ac exinde ascendendi ad dignitates, proinde occasio variorum in

com-

communitate vitiorum, &c. tunc illi, penes quos est administratio Reipublicæ, debent impostero communiter eligere digniores, excitare ad artium studia evocando viros doctos propositis magnis

præmiis, eisque, qui hætenus propositi fuerant, cum tamen mererentur promoveri, prævidentur de officiis, Lugocitatus sect. n. 49. & sequent.

§. II. Dissertationis IV. Articuli II.

De vitio opposito justitiæ distributiæ circa beneficia Ecclesiastica.

557. **E**X Beneficijs sunt alia curata, alia non curata, seu simplicia; his non est annexa cura animarum; curata sunt, quibus incumbit circa animarum id est, potestas ligandi, & solvendi in foro interno, cæteraque Sacramenta ministrandi nomine proprio, & ex obligatione obtenti Beneficij c. *extirpanda* 30. §. *qui verò de præbendis & dignitat.*

Ex curatis quædam sunt præmiæ ferè cum jurisdictione fori externi eis annexa subdivisa in majora, & minora. Majora sunt Episcopatus cum Reliquis Episcopatu sublimioribus; Minora sunt Reliquæ dignitates Episcopo inferiores, ut Præposituræ, saltem in Germania Abbatia aut Prælaturæ Regulares, Prioratus, Guardianatus, Rectoratus, præsertim autem Provincialatus & Generalatus.

Ex simplicibus quædam sunt majoris momenti, ad Cardinalatus, Canonicatus, Decanatus, Archidiaconatus, &c. Archidiaconus enim vi sui præcisè officij non est necessario Sacer-

dos, proinde qua talis non habet propriè curam animatum, etsi habeat potestatem in foro externo in animas nempe contentiosam.

Ecclesiarum Regimen esse onus Angelicis humeris formidandum testatur Trid. Sess. 6. c. 1. *reform.* Hinc Sess. 24. c. 1. *reform.* tanta inquit in promovendis ad Cathedrales, & Superiores Ecclesias est rei magnitudo, ut nunquam satis cautum de ea videri possit, cum *integritas præsidentium* verba sunt Trident. *priori loco cit. Salus sit subditorum.*

Quantum autem onus in conscientia incumbat ijs, qui concurrunt ad promotionem ad Episcopatum, & Cardinalatum declarat cit. Sess. 24. c. 1. *de ref.* inquit: *omnes & singulos ad promotionem præficiendorum operam suam præstantes alienis peccatis communicare, & mortaliter peccare, nisi quos illi digniores, & Ecclesia magis utiles ipsi judicaverint, &c. præfici diligenter curaverint.*